

PETRU E. OANCE

TOAMNA

POESII

ediția a II-a

Celora ce m-au ridicat:

D-na Dr. Codarcea și Dl. Țăranu

Pe câmpii și lunci de-arându, pe cari fu întreaga Vară
Lume multă, veselie, de cu zori și până'n seară
Acum nu mai vezi pe nime, doar un om ce sparge-ogoare
Și în urma lui pe brezde, croncănesc atâtea cioare.

Și mai vezi poate'n vreo-amează, copilași cu șube sure
Culegând florile Toamnei, pângă margini de pădure
Fiind urmați cu drag în urmă de vreo mică cățelușe
Și făcând buchete mândre, din albastrele brândușe.

Reșița - fabrică, în curte, A./10 15 Octomvrie 1924

Cuprins

Ce sunt eu?	5
Atunci.....	6
Bătrânețe.....	7
Privindu-mi lung portretul meu	8
Durere	9
Cătră sufletul meu	10
Pentru Pâne	11
Regret.....	12
Cătră orologiu	13
Desamăgire.....	14
La moartea mea	15
Controla	16
Dascălul de la sat	20
Pân ești tiner.....	23
Mizerii.....	24
Leneșul.....	25
Criminali d-ăi mici.....	26
Desperare.....	27
Alarmă	28
La Țăranul croitorul.....	30
Vrăbiuțele.....	31

Craniul	32
Peisagii de Toamnă I	33
Ploaie	33
Amurg.....	33
Peisagii de Toamnă II.....	34
Tristețe	34
Pustietate	34
Peisagii de Toamnă III	35
Săscanii	35
Moșu Stancu.....	35
La școală	36
Amintiri din copilărie.....	37
Abecedarul	37
Legendarul.....	37
Schimbarea Calendarului	38
Meditare.....	40
Patrula.....	41
De pe la grădinița de copii	42
La birtul lui Ion Ceapă	43
Toți s'au abătut	44
Dezastre	45
La târg	46
Cântec	47
Țăranul român	49
Parasole	50

El și ea	51
Zbucium	52
Din lumea copiilor	53
Automobilul stricat	53
Înălțând zmeul	53
Contraste	54
Târguială	56
Scrisoare.....	57
Cătră Moți	58
La căzan	61
Copil, cu sufletul curat	63
Horia la 'mpăratu.....	65
Rândunelele cu puii morți.....	66
Cătră Diogene	68
Carcie din cătănie	72
În România mare.....	76
Scrisoare din Torontal.....	79
Din ce-i făcută femeia?	82
Ruga dîla Văsiova	84

PROSTII

Pardon!.....	95
Aluzătură	96

Cula țiganul la domnu prefect	97
Omul bătrân	98
Cătră Văru Cleanță	99
Prostii d-ăle cu coarne	100
Bacșișul	101
Sfaturi moderne	102
Pe tren	103
La moară	105
Prostii pe note	106
Fleacuri	107
De-ale ziariștilor	108
Cătră Taica Noie	109
Baba Ana	110
Duhan d-ăl fain	111
Răfuială	112
Lucrătorii din Recița	113
De ale căsnicieii	114
Om fără noroc	115
Sărântocie	116
Nemțește	117
Englezește	118
Ața	119
Cenușă d-a stinsă	120

URGII

Jurământul meu	123
Rocul meu	125
Amărăciune	126
Nebunie	127
Cum poți să devii turc	128
Văndrășie	129
La ausloagu lu Miciei Renoi	130
Sărăcie fără ciucuri	133
Sacul cu nuci	134
Versuri negre	135

ZILE DE SĂRBĂTORI

La Nașterea Născătoarei de D-zeu	139
La ziua sfintei Cruci	140
La Cuvioasa Paraschiva	143
La sfântul Dimitrie	144
La primul Noiemvrie catolic	145
Cătră sf-ții V-zii Gavril și Mihail	146
La zăpostâtul de Crăciun	147

La Int. Precuratei în biserică	148
La Alba Iulia	149
La sfântul Nicolaie	153

ZILE DE TOAMNĂ

Început de toamnă	157
S'apropie	158
Tristețe	159
Drumul duce carul	160
În amurgurile Toamnei	161
Miserii	162
Dup'ameazi de Toamnă	163
Meditare	164
Ciocârlia și plugarul	165
Cătră Brândușe	166
Noaptea crește	167
La izvorul de la fag	168
Brândușe	169
Schiță	170
Amurg	171
La descărcat de struguri	172
Mâhnire	173

Noaptea pe câmpie	174
Peisagiu	175
Zi cu ceață	177
Desen	178
Cătră cioban	179
Păcurarul Moșu Iancu	180
Și ca mâne	181
Toamna	182

Ce sunt eu?

În loc de prefață

Aud pe mulți în urma mea
Cum se întreb șoptind mereu
Pe semne, curioși a ști
Că ce anume, ași fi eu.

Mulți spun că, poate sunt preot
Iar alții șopotind încet
Mai spun că cic'aș fi artist
V'un sculptor, pictor sau poiet

Ba mai spun mulți, și chiar deschis
Că cică n-aș fi nici normal
Că prea vorbesc singur pe drum
Și umblu rupt ca un hamal

Adevărat, sunt foarte rupt
Căci haine n-am, fiincă n-am bani
Și-atunci cum port și părul lung
Nu mă cunoști dintre țigani

Iar că ce sunt, să știe toți
Că nu-s preot nici scrietor
Și nici artist și nici poiet
Ci sunt un simplu cerșitor.

Oravița, 1 Octomvrie 1929

Atunci...

Atunci! când trist și amărât
Și 'ngenuncheat de negre-urgii
Vă 'mbiu sfios să-mi cumpărați
Volumul ăst de poezii

Spunându-Vă cu glasul stins
Cum că trăiesc tot din dureri
Că am acasă cinci copii
Ce n-au mâncat nimic de eri

Iar Voi, voind să măjutați
Fără să știți că în el ce-i
Îl cumpărați numai decât
Dându-mi pe el câțiva lei.

O! De-ați ști ce greu mi-e atunci
Că-m pare că mă prăbușesc
Că tremurând și rușinat
Iată ce cuget și gândesc:

Cu ăst volum, ce Vi-l vândui
Ori nu cumva V'am înșelat
Că oare ce am scris în el
Merită banii ce me-ați dat?

Vasiova, 1 Octomvrie 1920

Bătrânețe

Bătrânețe, bătrânețe
Cum te-ași vinde și n-am cui
Ah! te-ași da așa de lesne
M'ași da 'n voia târgului

Ba mai mult, chear de la mine
Ași mai pune niște bani
Să te văd vândută numai
Cu tot cu bătrâniți ani

Ce'm încăruntiră părul
Și corpul me-au gârbovit
Că-nu plătesc chear nimica
Ca și ferul ruginit

Nu mă ia nimeni în seamă
Nu mai sunt nimenui drag
Toți mă iau în furca lungă
Cum iei cănele din prag

Bătrânețe, bătrânețe
Cum te-aș vinde și n-am cui
Că se feresc toți de tine
Nu trebuiești nimenui

Vasiova, 21 August 1929

Privindu-mi lung portretul meu

Privindu-mi lung portretul meu
Făcut în tinerețe
Mă jeluiesc și plâng amar
Acum la bătrânețe.

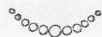
P'atunci nu știam ce este greu
Ce-i foamea și necazul
Și cute și încrețituri
Nu'm brăzduise obrazul.

P'atuncea ochii mei căutau
Mai limpezi ca seninul
Și n'apăsa umerii mei
Nici grija și nici chinul.

Iar astăzi nici nu pot umbla
Zdrobit de grea durere
Și ochii mei perdutu-ș-au
Agera lor vedere.

Privindu-mi lung portretul meu
Acum la bătrânețe
Îm jeluiesc și plâng amar
Trecuta-m tinerețe.

Vasiova, 5 Septemvrie 1925

Durere

Spune-m inimă nebună
Ce mă chinuiești
Că nu pot să-ți fac pe voie
Precum tu dorești.

Ziua noaptea n-ai astâmpăr
Nu te mai alini
Neputându-ți plini dorul
Plângi amar, suspini.

Ai dorinți, ce nu le poate
Face-un domnitor
Și tu ceri să ți le fac eu
Un biet cerșitor.

Eu ce-am dus-o veață 'ntreagă
Atât de serac
Eu ce n-am avută cămașă
Pe mine să 'mbrac.

Doară vezi, inimă crudă
Că's zdrobit și frânt
Și-ași dori să am odichnă
Fie, și'n mormânt.

Vasiova, 10 Septemvrie 1925

Cătră sufletul meu

Nu te mai încrede'n nime
Nu spera de geabă
Suflete al meu trudite
Ci caută-ți de treabă.

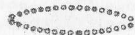
Fugi de omul ce se 'mbie
Singur să te-ajute
Și nu-i crede sfaturilor
Atât de plăcute.

Căci el chibzuiește'n vorbă-i
Cum să-ți ia folosul
Și d'acea te momeste
Te ia cu frumosul.

Fugi de promisiuni și vorbe
Că's clăbuci de spume
Și ori cât vei fi în corpu-ți
Și vei fi pe lume,

Să nu uiți cuvântul ăsta
Drept ca luminarea
De la vorbe, pân' la fapte
Mare-i depărtarea.

Vasiova, 12 Septemvrie 1913

Pentru Pâne

Luptând pentru sfânta pâne
Bieții muritori
Puțini foarte iau cununa
De învingători.

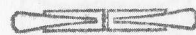
Partea mare, pică, cade
De la prima trântă
Și sunt rari, ce pot ajunge
Nesdrobiți la țintă.

Dară și mai rari sunt inșii
Ce luptă cinstit
Partea mare-i ticăloasă
Luptă ipocrit.

Între șirurile prime
Ce luptă din greu
Dând asalturi desperate
Rănit foarte rău

Sunt căzut în șanțurile
Dej'aproape pline
Luptând pentru pâne „calcă”
Alții peste mine.

Recița Fabrică A/10. 25 Septemvrie 1924

Regret

Precum petalele se risipesc
A floarei carea se pălesc
Astfel puterile mă părăsesc
Și corpul tot mai mult slăbește.

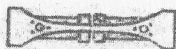
Și vânt de bate ori cât de mereu
Tremur și atâta mă 'nfrigur
Și ochii mă slujesc mai slab și reu
Și mi-e pasul mult mai nesigur

Și fără voia mea mereu zăresc
Icoana vieții ce-am trăit
Și 'ncep să plâng ș'amarnic mă căiesc
După felul cum am viețuit

Căci mâna mea nici când nu am întins
Celor mai slabi și mici ca mine
Ci fără nici o milă i-am respins
De me-au cerut cumva vreun bine.

Și când zădarnic astăzi mă gândesc
Că am trăit o viață-așa de rea
Dureri atât de mari mă copleșesc
Că mi se despică inima.

Vasiova 26 Septemvrie 1920

Cătră orologiu

Orologi! ce măsuror timpul, tu'n oricare dimineată
Pretineșce'm spui că dusă-i înc'o zi din trista-m viață
Că s'a mai întors încâtva după veciniciea roată
Subțirelul fir de care mi-e legată viața toată.

Și'm mai spui prin ticăitul gingășilor tale roate
Ce mă mai trudesce de geabă, când acuș le las pe toate
Poate astăzi, poate mâne, poate'n clipa următoare
Iar mă 'ntorc, d'unde plecat-am... sub glia recoritoare.

Ș'apeatunci, deacă azi, mâne, plec, mă duc spre vecinicie
Ce mai rost are viața, goana după bogăție
Căci de a-și trăi chear veacuri, totuși e înfricoșată
Ziua sigură în carea, știu că am să mor odată.

Dar că viața-i o scânteie, ce dispare 'ntr-o clipită
Și deacă mai lungă este, e atâta de trudită
Că mă 'ntreb gemând adese, sub noianul de zbuciume
Pentru ce mai trăiesc încă, și m-am mai născut pe lume?

Orologi! ce măsuri timpul, și măsuri scurta-ne viață
Preteșce parcă'm spui tu, în oricare dimineată
Omule! uită de toate, și te roagă și te 'nchină
Căci mereu, mereu te-apropii, de repaus și de hodină.

Vasiova 28 Septemvrie 1920

